

Uchwała Nr

Druk Nr 5

Rady Miejskiej w Chęcinach

z dnia

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dla Gminy Chęciny

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2024.1465 ze zm.) w związku z art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.Dz.U.2025.49) Rada Miejska w Chęcinach uchwala co następuje:

§1.

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dla Gminy Chęciny w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Chęciny oraz Kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chęcinach.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

KONRAD KOKOWSKI
ADWOKAT

Uzasadnienie

Ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.2025.49) ustawodawca nałożył na gminę obowiązki w zakresie tworzenia i rozwoju opieki nad dzieckiem w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 cytowanej ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m. in. opracowuje 3 letnie programy wspierania rodziny.

Niniejszy Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w gminie Chęciny.

Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych.

Celem Programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

K I E R O W N I K
Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Chęcinach
E. Jurek
mgr Ewa Złojek

Załącznik do Uchwały

Rady Miejskiej w Chęcinach

z dnia

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025-2027 DLA GMINY CHĘCINY

Chęciny, 2025

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka i najsilniej oddziałuje na kształtowanie jego osobowości, poglądów, tworzenie systemu wartości i wiary we własne możliwości. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, a dziećmi oparte na wzajemnym zrozumieniu, szacunku i miłości. Naturalne środowisko życia dziecka ma największy wpływ na jego rozwój w każdej sferze – emocjonalnej, intelektualnej i poznawczej. Wpływ ten trwa przez długi okres, ponieważ rodzina jest dla dziecka podstawowym środowiskiem wychowawczym. Dziecko uczy się określonego traktowania siebie, a także innych, nabywa określone wartości i normy, a następnie je realizuje. Właściwie funkcjonująca rodzina buduje wspólnotę, która wymaga od swoich członków – zwłaszcza rodziców – „integralnego zespolenia celów i dążeń, podejmowania na jej rzecz działań dobrowolnych, ale wynikających z poczucia wewnętrznej konieczności. Równowaga i stabilność wzajemnych stosunków między rodzicami, ich poczucie odpowiedzialności oraz więź emocjonalna między wszystkimi członkami rodziny są podstawą właściwych relacji w rodzinie.”¹

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej definiuje wsparcie rodziny jako zespół planowych działań, których celem jest przywrócenie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zdolności do ich pełnienia, a system pieczy zastępczej jako zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Podmioty te realizują zadania z zakresu wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca dla prawidłowego rozwoju dziecka, należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez

¹ K. Pierzchała, Rodzina – jej definicje i funkcje [w:] K. Pierzchała, Cz. Cekiera (red.), Człowiek a patologie społeczne, Adam Marszałek, Toruń 2009, s. 79

potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocowych. Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane. Musimy pamiętać, iż problemy występujące w rodzinie wielokrotnie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy. Choroba alkoholowa rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, wypadki losowe to główne i najczęściej spotykane problemy dezorganizujące życie rodzin. Organizowane wszechstronne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być rozpoczęte jak najwcześniej i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości. Działania przyniosą najlepszy efekt tylko wtedy, gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka do rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dla Gminy Chęciny zwany dalej Programem powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgodnie z art. 176 pkt. 1 i jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w latach poprzednich.

Niniejszy Program zawiera planowane kierunki działań w odniesieniu do mieszkańców Gminy Chęciny. Jego podstawowym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Jest on strategicznym dokumentem mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminy. Realizowane zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

II. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA RODZIN ZAMIESZKUJĄCYCH NA TERENIE GMINY CHĘCINY

Gmina Chęciny położona jest w województwie świętokrzyskim, w południowo-zachodniej części obszaru powiatu kieleckiego. Obszar gminy zajmuje powierzchnię 127,30 km², na którą składają się: miasto Chęciny - ok. 14 km² oraz wiejska część: ok. 113 km². W skład gminy wchodzi miasto Chęciny (osiedla: Chęciny i Osiedle Północ, Czerwona Góra, Osiedle Sosnówka, Sitkówka, Zelejowa) oraz 18 sołectw (Bolmin, Gościniec, Korzecko, Lipowica, Łukowa, Miedzianka, Mosty, Ostrów, Podpolichno, Polichno, Przymiarki, Radkowice, Siedlce, Skiby, Starochęciny, Tokarnia, Wojkowiec, Wolica). Administracyjnie Gmina Chęciny graniczy z następującymi gminami: Piekoszów, Nowiny, Morawica, Sobków, Małogoszcz.

Dla potrzeb opracowania Programu zebrano informacje zawierające dane z lat 2022-2024 nt. liczby mieszkańców, liczby rodzin objętych pomocą społeczną i innymi świadczeniami realizowanymi w OPS, liczby dzieci, liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Informacje te posłużyły do analizy danych o rodzinach objętych wsparciem oraz określenia celów pracy z rodziną.

Poniższe tabele obrazują liczbę mieszkańców Gminy Chęciny (tab. 1) i jej podział na strukturę demograficzną (tab. 2).

Tab.1 Liczba ludności zamieszkalej na terenie Gminy Chęciny w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Ogółem	14 647	14 571	14 503
W tym:			
Kobiety	7485	7454	7435
Mężczyźni	7162	7117	7068

Źródło: dane statystyczne ewidencji ludności Urzędu Gminy i Miasta Chęciny

Analizując powyższe dane można zauważyć tendencję malejącą dotyczącą ogólnej liczby mieszkańców naszej gminy. W ogólnej liczbie ludności gminy większość stanowiły kobiety.

Ważnym elementem struktury demograficznej ludności mającym wpływ na przebieg procesów demograficznych jest wiek ludności. Społeczeństwo Gminy Chęciny starzeje się, na przestrzeni ostatnich lat spada populacja osób w wieku produkcyjnym. Szczegółowe dane w tym zakresie obrazuje poniższa tabela.

Tab.2 Struktura demograficzna Gminy Chęciny w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Wiek przedprodukcyjny	2660	2613	2553
Wiek produkcyjny	8993	8864	8786
Wiek poprodukcyjny	2994	3094	3164

Źródło: dane statystyczne ewidencji ludności Urzędu Gminy i Miasta Chęciny

Na podstawie statystyk Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chęcinach dokonano analizy rodzin objętych różnymi formami pomocy i wsparcia w latach 2022 – 2024, co przedstawiono w formie tabelarycznej.

Tab. 3 Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	331	382	452

Liczba osób w rodzinach	623	692	786
Liczba osób objętych pomocą społeczną w stosunku do liczby mieszkańców	3,84%	4,75%	5,42%

Źródło: dane własne MGOPS w Chęcinach

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Dane w tabelach wskazują, że liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej systematycznie wzrasta. Najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej przypada na rok 2024 i dotyczy 5,42 % z 14503 osób zamieszkałych na terenie Gminy Chęciny. Najmniejsza zaś skala pomocy społecznej przypada na rok 2022.

Tab. 4 Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Rodziny o liczbie osób:			
1	206	264	312
2	38	31	44
3	33	28	38
4	35	35	35
5	12	10	12
6 i więcej	7	14	11
Rodziny z dziećmi ogółem	72	81	78
Z tego o liczbie dzieci:			
1	28	29	33
2	29	33	24
3 i więcej	15	19	18

Źródło: dane własne MGOPS w Chęcinach

Na podstawie danych można zauważyć, iż przeważająca część osób korzystających z pomocy społecznej stanowią osoby samotne (prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe). Mimo poprawy sytuacji materialnej rodzin spowodowanej m.in. wzrostem minimalnego wynagrodzenia, wprowadzeniem nowych świadczeń społecznych np: rodzinnego kapitału opiekuńczego, dopłat do pobytu dzieci w żłobku, świadczenia wychowawczego 500+ wypłacane na każde dziecko (od 2024r. - 800 zł) wzrasta liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej. Zgodnie z zapisami ustawowymi wysokość tych świadczeń nie jest uwzględniana w dochodzie rodziny ubiegającej się o świadczenia z pomocy społecznej.

Tab. 5 Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Ubóstwo	145	149	145
Bezdomność	16	15	17
Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	22	28
Bezrobocie	57	48	54
Niepełnosprawność	117	134	131
Długotrwała lub ciężka choroba	184	210	219
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	11	12	13
Przemoc domowa	2	5	8
Alkoholizm	10	18	16
Zdarzenie losowe	4	2	33
Sytuacja kryzysowa	3	1	1

Źródło: dane własne MGOPS w Chęcinach

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do świadczeń z pomocy społecznej w Gminie Chęciny są niezmiennie: ubóstwo, długotrwała choroba i niepełnosprawność. Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego z roku na rok wzrasta. Zdarza się, że w jednej rodzinie występuje kilka powodów trudnej sytuacji jednocześnie.

W procesie swojego rozwoju rodziny przeżywają różnorodne trudności (długotrwała choroba, niepełnosprawność, przemoc, niewydolność wychowawcza, problemy w realizacji własnych funkcji). Nie wszystkie z nich dysponują zasobami pozwalającymi na konstruktywne rozwiązanie problemów. Z doświadczeń pracowników pomocy społecznej wynika, że wsparcie rodziny poprzez intensywną, zorientowaną na rozumienie, pogłębioną pracę socjalną oraz objęcie rodziny wsparciem asystenta, pozwalają na zaktywizowanie niejednokrotnie głęboko ukrytych naturalnych zasobów rodziny.

Państwo nie może zastępować działań poszczególnych osób czy rodzin, które powinny własnymi siłami i środkami zaspokajać potrzeby egzystencjalne. Może natomiast, pomagać wówczas, gdy osoby te nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazły.

Pracownicy socjalni skupiają się na długotrwałej pracy socjalnej, która pozwoli ludziom poradzić sobie samym z trudnymi sytuacjami życiowymi. Praca socjalna to interdyscyplinarna

działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Tab. 6 Praca socjalna świadczona w MGOPS w Chęcinach w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba rodzin	166	188	186
Liczba osób w rodzinach	286	342	357

Źródło: dane własne MGOPS w Chęcinach

Asystent rodziny wraz z pracownikami socjalnymi realizują szereg zadań wynikających z Ustawy o pomocy społecznej i Ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, których celem jest dbanie o rodzinę jako naturalne środowisko wychowawcze. Na bieżąco monitorują sytuację rodzin z terenu Gminy, szczególnie uwzględniając rodziny, w których istnieje zagrożenie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W razie potrzeby pomagają w rozwiązywaniu wszelkich sytuacji kryzysowych tak, aby rodzina mogła prawidłowo funkcjonować.

Misją pracy pracowników pomocy społecznej jest umożliwienie każdemu potrzebującemu pomocy w rozwoju swojego potencjału i zapobieganie dysfunkcjom poprzez promowanie społecznych zmian w celu skutecznego rozwiązywania problemów.

W przypadku problemów rodziny związanych z różnymi formami wszczyną się procedurę „Niebieskie Karty”.

Od dnia 22 czerwca 2023 r. obowiązują znowelizowane przepisy dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej. Zmienione zostały przepisy dotyczące samej procedury „Niebieskie Karty”, a także rozwiązań mających służyć poprawie sytuacji osób dotkniętych przemocą. Pierwszym zauważalnym elementem zmiany jest samo nazewnictwo ustawy i definicji przemocy z „przemoc w rodzinie” na „przemoc domową”, co miało pokazać, że zjawisko przemocy nie zawęży się tylko do członków rodziny, a zachowania przemocowe mogą występować szerzej np. wśród byłych małżonków czy byłych partnerów. Zdefiniowano zatem pojęcie osoby doznającej przemocy domowej, wśród których znajduje się małoletni, wobec którego stosowana jest przemoc domowa lub który jest świadkiem przemocy domowej wobec innych.

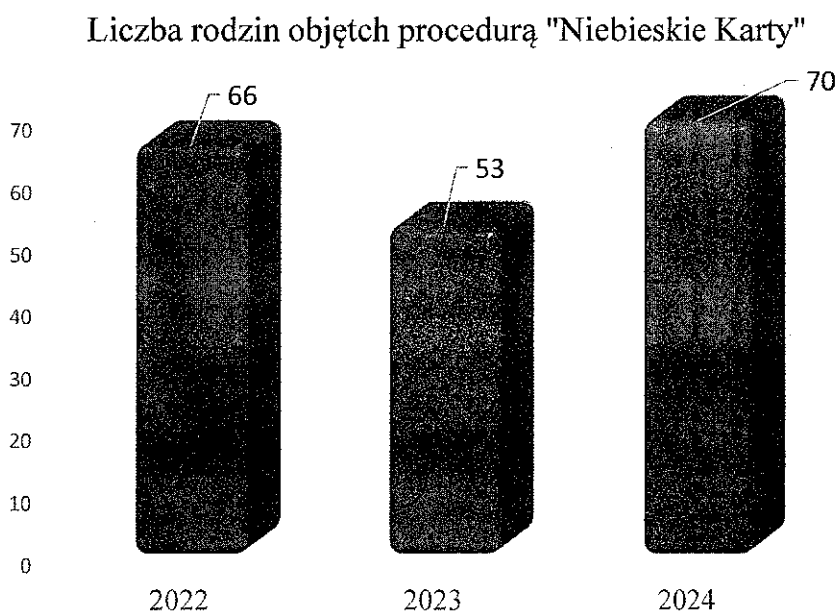
Skala zjawiska przemocy w rodzinach jest niełatwa do oszacowania. Z danych MGOPS wynika, że rośnie liczba osób objętych wsparciem w związku z przemocą. Są to jednak dane dotyczące przemocy ujawnionej - na ogół w sytuacji, gdy eskalacja zjawiska w rodzinie jest tak duża, że jej członkowie zgłaszają problem lub reagują na nią osoby z najbliższego otoczenia.

Procedura „Niebieskie Karty” to skoordynowany system pomocy dla osób, które doznają przemocy domowej. Jej celem jest dobro i bezpieczeństwo osób doświadczających przemocy w rodzinie, ale także skuteczna współpraca przedstawicieli różnych instytucji, które są zobowiązane do reagowania w przypadku wystąpienia przemocy domowej.

Jak wynika z informacji przekazanych przez przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego w Chęcinach, w związku z występowaniem przemocy w roku 2023 wszczęto 33 procedury „Niebieskie Karty”, jest to o 15 Kart mniej w porównaniu do roku poprzedniego 2022, gdzie procedurę wszczęto w 48 rodzinach, natomiast o 20 mniej, jeśli weźmiemy pod uwagę rok 2024, gdzie wszczęto 53 procedury „Niebieskie Karty”. Liczba rodzin, w których ofiarami przemocy domowej ze strony najbliższych były dzieci, w przeciągu ostatnich lat była niewielka, ale stale wzrastała. Najczęściej ofiarami przemocy domowej były kobiety, które doznawały przemocy ze strony swoich mężów lub partnerów.

Poniższy wykres obrazuje liczbę rodzin objętych powyższą procedurą w latach 2022-2024.

Wyk. 1 Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Chęcinach

IV. ORGANIZACJA ZADAŃ USTAWOWYCH DOTYCZĄCYCH WSPIERANIA RODZINY

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej definiuje wsparcie rodziny jako zespół planowych działań, których celem jest przywrócenie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zdolności do ich pełnienia, a system pieczy zastępczej jako zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Podmioty te realizują zadania z zakresu wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi

Praca asystentów rodziny służy udzielaniu rodzinie wszechstronnej pomocy tak, aby mogła ona poradzić sobie z trudnościami i w wystarczającym zakresie realizować zadania wynikające z funkcji rodziny. Jej celem jest także osiągnięcie przez rodzinę stabilności życiowej, która jest niezbędna do prawidłowego rozwoju dziecka. Wsparcie asystentów rodziny jest formą profilaktyki i przeciwdziałania takim zjawiskom pojawiającym się na gruncie życia rodzinnego, które obligują służby do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Działania pomocowe realizowane przez asystentów prowadzone są również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Wówczas ich celem jest przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej i umożliwienie powrotu dziecka pod opiekę rodziców. Wsparcie rodziny usługą asystenta rodziny odbywa się za jej zgodą oraz przy jej czynnym udziale. We współpracy z rodzinami oraz pracownikami socjalnymi asystenci opracowują i realizują plan pracy, którego ogólnym celem jest pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, psychologicznych, socjalnych.

Efektywność pracy asystenta rodziny nie jest mierzona ilością rozwiązanych w czasie problemów rodziny. O sukcesie asystentury możemy mówić, gdy u klientów nastąpią zmiany w postrzeganiu siebie, swojego dotychczasowego działania i otaczającego świata. Wzmocnienie poczucia sprawstwa, poczucia kompetencji w roli rodzica, samodzielność w radzeniu sobie z trudnościami życia rodzinnego, ale też umiejętność zwracania się po pomoc,

poprawa funkcjonowania dzieci w rodzinie i środowisku szkolnym to tylko przykłady efektów współpracy z asystentem rodziny. Wobec rodzin, w których podejmowane działania nie przynoszą pożądanych zmian oraz w szczególnie niepokojących sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu dziecka, MGOPS zwraca się do Sądu Rejonowego w Kielcach Wydział Rodzinny i Nieletnich z prośbą o wgląd w sytuację rodziny i podjęcie działań zgodnych z kompetencjami instytucji.

Poniższa tabela prezentuje liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w Gminie Chęciny w latach 2022- 2024.

Tab. 7 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w Gminie Chęciny w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba rodzin	13	12	17
Liczba dzieci w rodzinach	27	29	38
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył współpracę	5	2	6

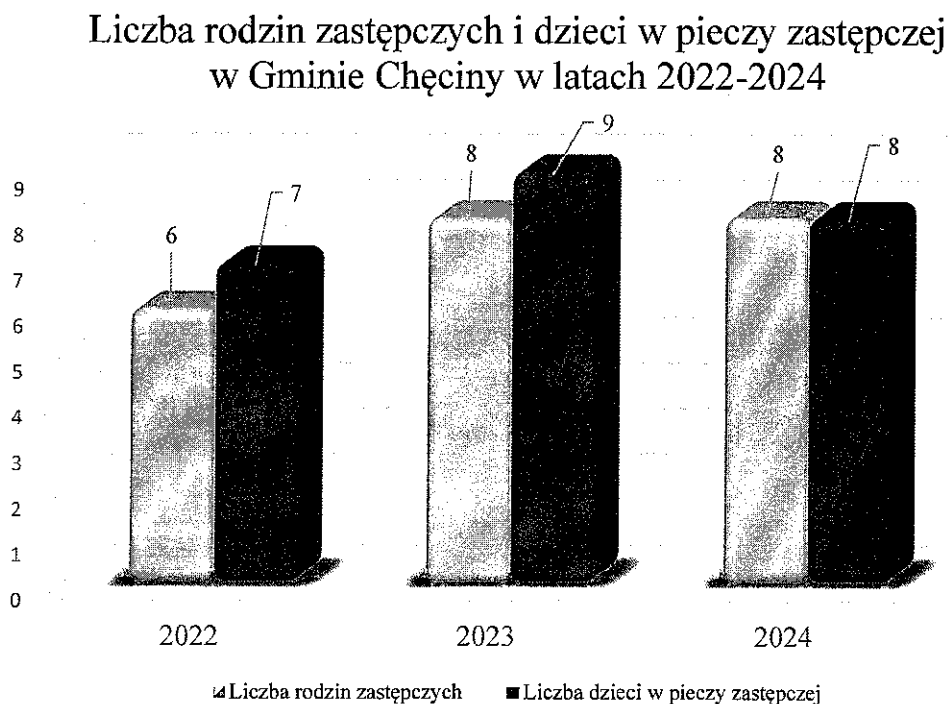
Źródło: dane własne MGOPS w Chęcinach

Jak wynika z powyższego wykresu na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny z Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chęcinach utrzymywała się na podobnym poziomie. W 2024 roku zanotowano największą liczbę rodzin objętych tym rodzajem pomocy, tj. 17 rodzin. Powyższe dane pokazują również, że praca asystenta rodziny przynosi zamierzone, pozytywne efekty w postaci poprawy sytuacji rodziny i zakończenie wsparcia.

W sytuacjach gdy rodzice nie są w stanie lub nie chcą sprawować opieki nad własnym dzieckiem, w pierwszej kolejności dziecko umieszcza się w rodzinnej pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje dopiero po wykorzystaniu wszystkich możliwych rodzinnych form opieki. W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowe pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, Sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną. Rodziny zastępcze zapewniają dzieciom całodobową opiekę i wychowanie, jednak pobyt w nich jest jedynie tymczasowy. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka. Poniższy wykres

przedstawia liczbę rodzin zastępczych w Gminie Chęciny w latach 2022-2024.

Wyk. 2 Liczba rodzin zastępczych i dzieci w pieczy zastępczej w Gminie Chęciny w latach 2022-2024

Źródło: dane PCPR w Kielcach

Z powyższych danych wynika, że liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2023-2024 wzrosła w porównaniu do roku 2022. Największa liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej przypada na rok 2023.

Rodzina zastępcza jest pomocą zarówno dla dzieci, jak i ich rodziców, daje szansę na reintegrację, pozwala – poprzez zastępstwo w najważniejszej z ról społecznych rozwiązać sprawy konfliktowe i trudne, zrozumieć istotę problemów występujących w rodzinie. Celem ich jest wzmocnienie rodzin naturalnych i dążenie do powrotu do nich dzieci.

W myśl art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina, właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka

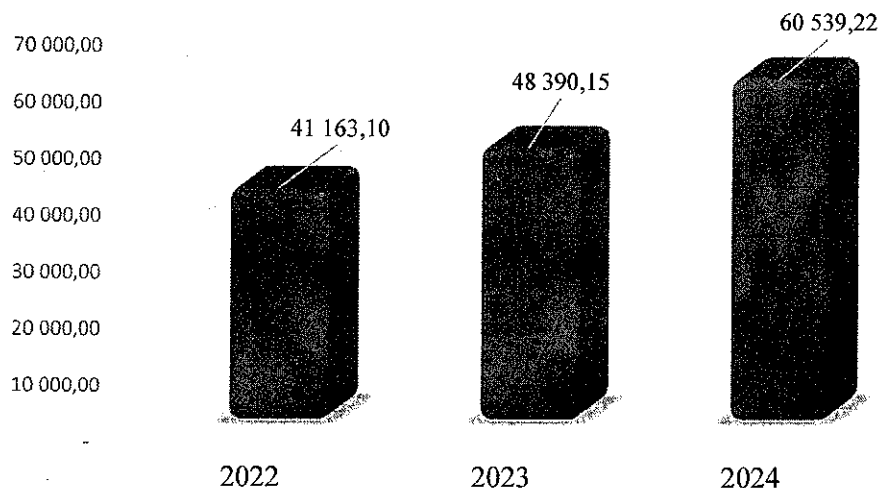
w pieczy zastępczej;

3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Gmina Chęciny współfinansowała koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej. Zestawienie kosztów obrazuje wykres nr 3.

Wyk 3. Koszty poniesione przez Gminę i Miasto Chęciny za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2022- 2024, w tym refundacja kosztów objęcia opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Koszty poniesione za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2022-2024

Źródło: dane własne MGOPS w Chęcinach

V. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU:

CEL GŁÓWNY:

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w Gminie Chęciny, sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Celami szczegółowymi Programu są:

1. zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stabilizacji bytowej,
2. wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,

- 3. podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny,
- 4. zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej, objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są w szczególności:

- rodziny, w tym niewydolne wychowawczo, niezaradne życiowo,
- rodziny żyjące w ubóstwie, w tym dotknięte bezrobociem,
- rodziny dotknięte przemocą,
- dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym,
- rodziny z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawności.

Program skierowany jest do wszystkich rodzin wychowujących dzieci na terenie Gminy Chęciny, w szczególności tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Adresatami Programu są rodziny, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej, a także tych których dzieci przebywają już w pieczy zastępczej. Odbiorcami Programu są również przedstawiciele instytucji i służb zaangażowanych w realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Jego realizacja polegać będzie na zasadach współdziałania w koalicji z partnerami środowiska lokalnego, tj. instytucjami państwowymi, samorządowymi, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Dzięki wspólnie podejmowanym działaniom dopracowane zostaną odpowiednie warunki i możliwości do wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie i zostanie zbudowana platforma wymiany doświadczeń i dobrych praktyk.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach,
- Zespół do spraw asysty rodzinnej,
- Urząd Gminy i Miasta w Chęcinach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- placówki oświatowe,
- organizacje pozarządowe.

Partnerzy uczestniczący w realizacji Programu:

- Komisariat Policji w Chęcinach,
- Sąd Rodzinny i Nieletnich w Kielcach,
- Kuratorzy Sądowi,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach,
- poradnie psychologiczno – pedagogiczne,
- placówki służby zdrowia,
- Centrum Kultury i Sportu w Chęcinach,
- świetlice środowiskowe,
- Ośrodek Leczenia Uzależnień „San Damiano” w Chęcinach.

VIII. PRZEWIDYWANE REZULTATY PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dla Gminy Chęciny ma na celu uświadomienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, że ich sytuacja nie musi być trwała. W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących rezultatów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
- ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka;
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizujących program wspierania rodziny.

IX. MONITORING PROGRAMU

Monitoring realizacji Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dla Gminy Chęciny będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą

informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art.179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dla Gminy Chęciny odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Chęciny, a także dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł. Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

XI. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dla Gminy Chęciny zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin z dziećmi. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a samej rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko w takich okolicznościach można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

XII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Harmonogram realizacji działań Programu stanowi załącznik Nr 1 do niniejszego Programu.

Harmonogram działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 dla Gminy Chęciny

Cel operacyjny nr 1 Zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stabilizacji bytowej				
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.1	Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej.	MGOPS	Liczba rodzin objęta pomocą społeczną, świadczeniami rodzinnymi.	Rok 2025 -2027
1.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.	MGOPS	Liczba rodzin, dzieci i osób dorosłych korzystających z posiłków w programie i poza programem.	Rok 2025 -2027
1.3	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym.	MGOPS	Liczba osób, objętych wsparciem stypendialnym.	Rok 2025 -2027
1.4	Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, pedagogicznego w zakresie terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	MGOPS, GKRPA, PCPR w Kielcach, Ośrodek Leczenia Uzależnień „San Damiano”.	- Liczba osób korzystających z poradnictwa. - Liczba udzielonych porad. - Liczba podmiotów udzielających wsparcia.	Rok 2025 -2027
1.5	Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi.	MGOPS	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem.	Rok 2025 -2027

Cel operacyjny nr 2 Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze				
L.p	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
2.1	Zapewnienie usługi asystenta rodziny.	MGOPS	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	Rok 2025 -2027
2.2	Promowane i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	Świetlice środowiskowe na terenie Gminy i Miasta Chęciny, placówki oświatowe	- Liczba zrealizowanych form wsparcia. - Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem.	Rok 2025 -2027
2.3	Organizowanie oraz współfinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży.	GKRPA	- Liczba zorganizowanych form wypoczynku. - Liczba dzieci korzystających z wypoczynku.	Rok 2025 -2027
2.4	Realizacja ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	Placówki oświatowe, biblioteki, świetlice środowiskowe	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych.	Rok 2025 -2027
2.5	Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”.	MGOPS	- Ilość złożonych wniosków. - Ilość wydanych Kart.	Rok 2025 -2027
2.6	Prowadzenie grup wsparcia i samopomocy.	MGOPS	- Liczba prowadzonych grup. - Liczba osób uczestniczących w grupach.	Rok 2025 -2027
2.7	Organizowanie wydarzeń o charakterze integrującym rodziny.	Urząd Gminy i Miasta w Chęcinach, placówki oświatowe, Centrum Kultury i Sportu w Chęcinach, MGOPS, świetlice środowiskowe	Liczba zorganizowanych wydarzeń.	Rok 2025 -2027
2.8	Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin z ustawy „Za życiem”.	MGOPS	Liczba rodzin objętych opieką.	Rok 2022-2024

Cel operacyjny nr 3 Podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny.				
L.p	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
3.1	Szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego.	MGOPS, placówki oświatowe	- Liczba zorganizowanych szkoleń. - Liczba osób biorących udział w szkoleniu.	Rok 2025 -2027
3.2	Zapewnienie dostępu do szkoleń i superwizji dla asystenta rodziny i pracowników socjalnych.	MGOPS	Liczba zorganizowanych szkoleń i superwizji.	Rok 2025 -2027
3.3	Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji.	MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, placówki oświatowe	Liczba udzielonych informacji.	Rok 2025 -2027
3.4	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie. Współpraca z Sądem Rejonowym w Kielcach oraz Kuratorami Sądowymi.	MGOPS, Urząd Gminy i Miasta w Chęcinach, PCPR w Kielcach, Ośrodek Leczenia Uzależnień „San Damiano”	Liczba instytucji i organizacji pracujących na rzecz dziecka i rodziny.	Rok 2025 -2027
3.5	Realizowanie przez placówki oświatowe programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno - wychowawczych przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym.	Placówki oświatowe, Centrum Kultury i Sportu w Chęcinach MGOPS, świetlice środowiskowe	Liczba programów i liczba dzieci objętych programami.	Rok 2025 -2027
3.6	Realizowanie przez asystenta rodziny zajęć w szkole – pogadank, prezentacji, konkursów plastycznych o charakterze edukacyjno – wychowawczym przeciwdziałającym dysfunkcjom społecznym.	Placówki oświatowe, Centrum Kultury i Sportu w Chęcinach, MGOPS, świetlice środowiskowe	Liczba programów i liczba dzieci objętych programami.	Rok 2025 -2027

Cel operacyjny nr 4 Zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej, objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.

L.p	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
4.1	Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo -wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	MGOPS	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych.	Rok 2025 -2027
4.2	Podjmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	MGOPS, placówki opiekuńczo - wychowawcze, PCPR w Kielcach	Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych.	Rok 2025 -2027
4.3	Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.	Urząd Gminy i Miasta Chęciny, MGOPS, PCPR w Kielcach	- Wysokość poniesionych nakładów finansowych. - Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej.	Rok 2025 -2027